

Sygn. akt I C 1114/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLIEJ POLSKIEJ

Dnia 19 listopada 2014 r.

Sąd Rejonowy dla Warszawy Śródmieścia w Warszawie I Wydział Cywilny:

w składzie:

Przewodniczący : SSR Anna Ogińska-Łągiewka

Protokolant: Alicja Kicka

po rozpoznaniu w dniu 5 listopada 2014 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa Banku (...) S.A. z siedzibą w W.

przeciwko Z. B.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego Z. B. na rzecz powoda Banku (...) S.A. z siedzibą w W. kwotę 13.124,06 zł. (trzydzieści tysięcy sto dwadzieścia cztery złote 06/100) wraz z umownymi odsetkami w wysokości 24 % w stosunku rocznym od kwoty 12.907,06 zł. od dnia 9 czerwca 2012 roku do dnia zapłaty;

II. oddała powództwo w pozostałym zakresie;

III. zasądza od pozwanego Z. B. na rzecz powoda Banku (...) S.A. z siedzibą w W. kwotę 2.073,24 (dwa tysiące siedemnaści trzy złote 24/100) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt I C 1114/14

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 10 września 2013 roku powód Bank (...) S.A. z siedzibą w W. wniósł przeciwko pozwanemu Z. B. o zasądzenie kwoty 51.125,65 zł. wraz z umownymi odsetkami w wysokości 24% od dnia 9 czerwca 2012 roku do dnia zapłaty oraz kosztów procesu. W uzasadnieniu pełnomocnik powoda wyjaśnił, iż pozwany zawarł z powodem umowę o kartę kredytową C., na podstawie której pozwany otrzymał kartę kredytową oraz zobowiązał się do zapłaty zaciągniętego kartą zadłużenia. Pozwany nie uregulował zadłużenia w sposób i terminach przewidzianych w umowie. W wyniku tego powód wypowiedział pozwanemu umowę i wezwał go do zapłaty kwoty 51.125,65 zł. oraz należnych od tej kwoty odsetek (k. 1-2 – pozw).

W odpowiedzi na pozew kurator procesowy pozwanego Z. B. wniósł o oddalenie powództwa w całości jako przedawnionego i bezzasadnego zarówno co do zasady jak i wysokości (k. 67-67v. – odpowiedź na pozew).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 19 października 1998 roku Z. B. złożył wniosek o wydanie karty Kredytowej C. dla osób mieszkających lub pracujących w województwach (...), (...), (...), (...) lub (...), w którym Z. B. oświadczył, że dopiero użycie wydanej

mu karty kredytowej C. będzie oznaczało jego zgodę na warunki określone w (...), który otrzymał razem z kartą, co potwierdził własnoręcznym podpisem (k. 4-5 – wniosek o wydanie karty kredytowej).

Zgodnie z Regulaminem Kart Kredytowych C. przez minimalną kwotę do zapłaty rozumiano określoną wyciągiem minimalną kwotę, jaką Klient winien zapłacić C. co miesiąc. W myśl zapisu r. II Regulaminu karta wydawana była Klientowi po rozpatrzeniu i zaakceptowaniu przez C. wniosku sporządzonego przez Klienta na formularzu udostępnionym przez C.. Użycie karty oznaczało natomiast przystąpienie do umowy o korzystanie z karty kredytowej na warunkach określonych w niniejszym Regulaminie i aktualnie obowiązującej Tabeli opłat i prowizji. Wraz z kartą Klient otrzymywał numer karty i limit kredytu. Zgodnie z zapisem zawartym w r. III pkt 3 Regulaminu w przypadku przekroczenia limitu kredytu Klient zobowiązany był do natychmiastowej spłaty kwoty, o którą limit został przekroczony. Dokonanie takiej spłaty nie pozbawiało C. możliwości skorzystania z praw przewidzianych w niniejszym Regulaminie z możliwością wypowiedzenia przez C. umowy łącznie. Jednocześnie Klient był zobowiązany do wpłacenia na rachunek karty minimalnej kwoty do zapłaty terminie wskazanym na wyciągu (pkt 7). Z kolei zgodnie z zapisami zawartymi w rozdz. V. C. pobierał opłaty i prowizje od udzielonego kredytu oraz opłaty dodatkowe z tytułu naruszenia postanowień Regulaminu, a także odsetki określone w pkt V. p. 2 w wysokościach ustalonych w aktualnej Tabeli Opłat i Prowizji, która dostarczona została Klientowi wraz z kartą kredytową (pkt 1). C. pobierał należne opłaty, prowizje odsetki oraz opłaty dodatkowe poprzez obciążenie rachunku karty klienta. I w końcu w myśl zapisu zawartego w r. VIII pkt 3 bankowi przysługiwało prawo do wypowiedzenia umowy w każdej chwili. Wypowiedzenie zaś zastępowało za pisemnym zawiadomieniem Klienta skutecznym od dnia jego otrzymania przez Klienta (k. 17-22 – Regulamin Kart Kredytowych C.).

Z. B. korzystał z karty kredytowej. Saldo poprzedniego zadłużenia na dzień 10 października 2004 roku określone zostało w wyciągu z tego dnia na kwotę 10.283,18 zł. Jednocześnie saldo zadłużenia na wskazany powyżej dzień wyniosło kwotę 18.667,20 zł., zaś minimalna kwota do zapłaty wyniosła kwotę 934 zł., termin jej zapłaty określono na dzień 3 listopada 2004 roku. (k. 79-80 – wyciąg z rachunku karty kredytowej). W kolejnych miesiącach aż do dnia 10 października 2011 roku Z. B. korzystał z karty kredytowej C. (k. 81-189 - wyciągi z rachunku karty kredytowej). Na dzień 10 lipca 2011 roku saldo zadłużenia – zgodnie z treścią wyciągu – wyniosło kwotę 49.779,18 zł., minimalna kwota do zapłaty wyniosła kwotę 8.662,65 zł., która to obejmowała kwotę zaległą z poprzednich okresów określoną jako do natychmiastowej spłaty, tj. 5.529,15 zł. (k. 185 – wyciąg z rachunku karty datowany na dzień 10 lipca 2011 roku). W dniu 8 sierpnia 2011 roku Z. B. dokonał wpłaty na poczet zadłużenia w kwocie 8.750 zł. (k. 186 – wyciąg z rachunku karty). Ostatnią płatnością klienta na rzecz banku była płatność dokonana w dniu 9 września 2011 roku w kwocie 3.000 zł. Do dnia 5 października 2011 roku Z. B. winien był wpłacić kwotę minimalną określoną w wysokości na 2.449,22 zł. (k. 187 – wyciąg z rachunku karty). Natomiast do dnia 4 stycznia 2012 roku klient winien był wpłacić kwotę minimalną zadłużenia w wysokości łącznie 12.907,06 zł. (k. 191 - wyciąg z rachunku karty). Według treści wyciągu z dnia 11 września 2011 roku opłaty za na rzecz banku wyniosły łącznie kwotę 34 zł. (k. 187), wg treści wyciągu z dnia 10 października 2011 roku wyniosły one łącznie kwotę 40 zł. (k. 188-188v.), wg treści wyciągu z dnia 13 listopada 2011 roku wyniosły one kwotę 56 zł. (k. 190), wg treści wyciągu z dnia 11 grudnia 2011 roku – wyniosły kwotę również 56 zł. (k. 191), z kolei wg treści wyciągu z dnia 10 stycznia 2012 roku opłaty stanowiły kwotę 31 zł. (k. 192).

Pismami: z dnia 11 kwietnia 2013 roku, wysłanym w dniu 15 kwietnia 2013 roku i z dnia 30 kwietnia 2013 roku, wysłanym w dniu 2 maja 2013 roku, Bank (...) S.A. z siedzibą w W. wezwał Z. B. do zapłaty łącznie kwoty 61.412,41 zł., na którą to należność złożyły się kwota należności głównej – 51.125,65 zł. skapitalizowane odsetki w kwocie – 10.286,76 zł. w terminie trzech dni od daty otrzymania niniejszego pisma (k. 6-7; 10-11 – wezwania do zapłaty wraz z potwierdzeniami nadania).

W dniu 26 sierpnia 2013 roku Bank (...) S.A. wystawił wyciąg z ksiąg bankowych nr (...), z którego wynikało, iż Z. B. jest dłużnikiem banku, na którego dług składa się należność główna z tytułu salda wykorzystania kredytu bankowego za pomocą karty kredytowej C. wynosząca 51.125,65 zł. oraz odsetki umowne w wysokości 24% rocznie od kwoty 51.125,65 zł. liczonymi z okres od dnia 9 czerwca 2012 roku do dnia faktycznej zapłaty (k. 3 – wyciąg z ksiąg bankowych).

Na podstawie uchwały Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Banku (...) S.A. podjętej w dniu 3 listopada 2000 r. na podstawie art. 464 ksh oraz § 9 ust. 2 pkt 11 statutu Banku (...) S.A. doszło do połączenia Banku (...) S.A. z Bank (...) ((...)) S.A. przez przeniesienie całego majątku Banku (...) ((...)) S.A. na Bank (...) S.A. w zamian za akcje, które Bank (...) S.A. przyznał akcjonariuszom Banku (...) ((...)) S.A. (k. 25-30 - odpis pełny z rejestru przedsiębiorców).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie wszechstronnej analizy akt sprawy, a które złożyły się dokumenty wskazane i opisane w treści, które nie były kwestionowane przez żadną ze stron i co do autentyczności których Sąd nie miał żadnych wątpliwości.

Zebrane dowody stanowiły wystarczającą podstawę do wydania rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w części.

Zgodnie z przepisem art. 6 nieobowiązującej już ustawy z dnia 12 września 2002 roku o elektronicznych instrumentach płatniczych (opubl. Dz.U.2002.169.1385) roszczenia z tytułu umowy o elektroniczny instrument płatniczy przedawniały się z upływem 2 lat. Jednocześnie przepis art. 78 tejże ustawy stanowił, iż do elektronicznych instrumentów płatniczych wydanych przez dniem wejścia w życie niniejszej ustawy należało stosować przepisy dotychczasowe, nie dłużej jednak niż przez dwanaście miesięcy od dnia jej wejścia w życie, tj. od dnia 12 października 2003 roku. Banki i inne instytucje wydające elektroniczne instrumenty płatnicze musiały więc nie później niż do października 2004 r. dokonać odpowiednich zmian, jeżeli chodzi o zasady określające funkcjonowanie elektronicznych instrumentów płatniczych wydanych przez nie do dnia wejścia w życie ustawy. Termin określony w art. 78 ustawy był więc terminem, w którym musiały nastąpić zmiany większości dotychczas zawartych umów o elektroniczne instrumenty płatnicze. Termin określony przez ustawodawcę miał dać wydawcom i akceptantom czas na dostosowanie się do nowych obowiązków (A. Adamek, A. Frań-Adamek w:Komentarz do art. 78 ustawy o elektronicznych instrumentach płatniczych, opubl. Lex). Wskazana ustawa została uchylona przez ustawę z dnia 12 lipca 2013 roku o zmianie ustawy o usługach płatniczych oraz niektórych innych ustaw, która to w przepisie art. 38 stanowiła, iż traci moc ustawa z dnia 12 września 2002 r. o elektronicznych instrumentach płatniczych (Dz. U. z 2012 r. poz. 1232). Jednocześnie jednak ustawa uchylająca przewidywała, iż do przedawnienia roszczeń z tytułu umów o elektroniczny instrument płatniczy, powstałych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy i nieprzedawnionych do tego czasu, stosuje się przepisy dotychczasowe. Ustawa z dnia 12 lipca 2013 roku weszła w życie z dniem 7 października 2013 roku.

W świetle powyższego zasadnym jest wniosek, iż dla roszczeń banku powstałych przed dniem 7 października 2013 roku będą miały zastosowanie szczególne zasady wynikające z ustawy o elektronicznych instrumentach płatniczych, tj. 2 – letni termin przedawnienia. Natomiast dla roszczeń, które powstały dopiero po tej dacie, zastosowanie znajdą ogólne zasady przedawnienia określone w przepisie art. 118 k.c., tj. 3-letni termin związany z prowadzeniem działalności gospodarczej.

Jak wynika z literalnego brzmienia art. 120 k.c. – bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne, przy czym jeżeli wymagalność roszczenia zależy od podjęcia określonej czynności przez uprawnionego, bieg terminu rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stałoby się wymagalne, gdyby uprawniony podjął czynność w najwcześniejszym możliwym terminie. Wymagalność roszczenia utożsamiania jest więc z chwilą, w której upływem wierzyciel może domagać się od dłużnika spełnienia świadczenia.

Zgodnie z Regulaminem Kart Kredytowych C. pozwany był zobowiązany do dokonywania co miesiąc spłaty limitu w minimalnej wymaganej kwocie. Ponadto w przypadku przekroczenia limitu kredytu Klient zobowiązany był do natychmiastowej spłaty kwoty, o którą limit został przekroczony. Należało zatem przyjąć, że brak spłaty minimalnej w

terminie wskazanym na wyciągu powodował, że roszczenie o tę kwotę stawało się wymagalne z upływem tego terminu i bank mógł go dochodzić na drodze sądowej nie wypowiedzając umowy, tak jak zaległej raty kredytu.

W rozpoznawanej sprawie wnioski o wydanie karty kredytowej zostały podpisane przez pozwanego w dniu 19 października 1998 roku. Zawarcie umowy nastąpiło zaś z dniem użycia karty, co stanowiło jednocześnie akceptację na warunki Regulaminu. W aktach sprawy brak dowodu doręczenia pozwanemu pisma powoda zawierającego wypowiedzenie umowy o kartę kredytową, na które powoływał się pełnomocnik powoda (m.in. w piśmie procesowym z dnia 3 października 2014 roku - k. 73-75). W świetle powyższego oraz postanowień Regulaminu powód nie mógł zatem dochodzić całej należności, skoro umowa nie została skutecznie rozwiązana.

Z załączonych wyciągów z rachunku karty za okres od dnia 11 września 2004 roku do dnia 10 czerwca 2012 roku wynikało, iż pozwany dokonywał w poszczególnych okresach częściowych spłat należności w ramach minimalnych spłat, które to były zaliczane na poczet zadłużenia.

Zgodnie z przepisem art. 451 § 3 k.c., który zdaniem Sądu powinien znaleźć zastosowanie w rozpoznawanej sprawie, w braku oświadczenia dłużnika lub wierzyciela spełnione świadczenie zalicza się przede wszystkim na poczet długu wymagalnego, a jeżeli jest kilka długów wymagalnych - na poczet najdawniej wymagalnego.

W ocenie Sądu powyższych wpłat nie sposób traktować jako niewłaściwego uznania całego długu, skutkującego przerwaniem biegu przedawnienia (art. 123 § 1 pkt 2 k.c.). W ocenie Sądu powyższe drobne wpłaty mogą jedynie stanowić o tym, że osoba je dokonująca, uznaje zasadność należności banku jedynie w tej kwocie, którą wpłaca.

Ponadto jak wyjaśnił Sąd Najwyższy wyroku z dnia 17 grudnia 2008 roku zapadłym w sprawie sygn. akt I CSK 243/08 jeżeli posiadacz karty kredytowej wydanej przez wystawcę na podstawie umowy zawartej zgodnie z przepisami ustawy z dnia 12 września 2002 r. o elektronicznych środkach płatniczych (Dz.U. Nr 169, poz. 1385) zaprzestał wpłacania minimalnej kwoty zadłużenia podawanej każdorazowo w doręczanych mu wyciągach bankowych, bieg dwuletniego terminu przedawnienia roszczenia o zapłatę tych kwot rozpoczyna się z upływem dnia wskazanego w wyciągu jako termin zapłaty kwoty minimalnej, nie zaś dopiero po wyczerpaniu limitu kredytu, ustalonego w umowie (opubl. OSNC 2010/1/16, Biul. SN 2009/5/10, M.Prawn. 2010/6/340-341).

W ocenie Sądu orzekającego dochodzona niniejszym pozwem należność po pierwsze nie została wykazana w zakresie kwoty 10.283,18 zł. widniejącej na pierwszym z załączonych wyciągów z dnia 10 października 2004 roku jako poprzednie saldo zadłużenia. Kwota ta, wobec zakwestionowania roszczenia przez kuratora procesowego, nie została bowiem w żaden sposób wykazana, np. poprzez zobrazowanie operacji płatniczych dokonywanych przez powoda. Po drugie należność ta, jak i pozostałe należności dotyczące minimalnych spłat włącznie z tą wynikającą z wyciągu z dnia 10 sierpnia 2011 roku – określoną w wysokości 2.450,01 zł., której termin płatności wskazano na dzień 5 września 2011 roku, uległy dwuletniemu przedawnieniu. Pozew został bowiem wniesiony w dniu 10 września 2013 roku. Zatem należności wskazane w załączonych wyciągach (k. 79-186) uległy przedawnieniu z upływem dwóch liczonych od dnia wskazanego jako termin spłaty minimalnej kwoty do zapłaty.

W świetle powyższego Sąd uwzględnił dochodzone roszczenie w zakresie należności wskazanych w wyciągach za okres od dnia 11 września 2011 do dnia 11 grudnia 2011 roku, tj. kwoty 12.907,06 zł. (należność główna) oraz kwoty 217 zł. z tytułu opłat, tj. łącznie 13.124,06 zł.

Podsumowując, powód nie wykazał aby skutecznie wypowiedział umowę o kartę kredytową, a zatem nie był uprawniony do dochodzenia całej należności, dlatego też Sąd nie wziął pod uwagę kwot wynikających z wyciągów z okresu od dnia 10 stycznia 2012 roku do dnia 10 czerwca 2012 roku (k. 192-197), kiedy to bank zamknął rachunek i postawił całą należność w stan natychmiastowej wymagalności. Z kolei wobec zarachowania częściowych wpłat na poczet długu najwcześniej wymagalnego zarówno w zakresie (opłat, prowizji i kapitału wymagalnych miesięcznie), dokonanie przez pozwanego częściowych spłat nie stanowiło niewłaściwego uznania długu i nie

przerwało biegu terminu przedawnienia. Dodać należy, iż wraz z przedawnieniem się należności głównej, uległy również przedawnieniu należności odsetkowe od kwot minimalnych spłat.

Na marginesie rozważań dodać należy, iż załączony do pozwu wyciąg z ksiąg banku (stanowiąc w sporze z konsumentem jedynie dokument prywatny) nie obrazował rzeczywistego zadłużenia pozwanego. W myśl bowiem przepisu art. 95 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Prawo bankowe księgi rachunkowe banków i sporządzone na ich podstawie wyciągi oraz inne oświadczenia podpisane przez osoby upoważnione do składania oświadczeń w zakresie praw i obowiązków majątkowych banków i opatrzone pieczęcią banku, jak również sporządzone w ten sposób pokwitowania odbioru należności mają moc prawną dokumentów urzędowych w odniesieniu do praw i obowiązków wynikających z czynności bankowych oraz ustanowionych na rzecz banku zabezpieczeń i mogą stanowić podstawę do dokonania wpisów w księgach wieczystych (ust. 1). Moc prawna dokumentów urzędowych, o której mowa w ust. 1, nie obowiązuje w odniesieniu do dokumentów wymienionych w tym przepisie w postępowaniu cywilnym (ust. 1a).

Zgodnie z przepisem art. 359 k.c w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 października 1990 roku do dnia 25 września 2003 roku (Dz.U.1990.55.321) , a więc w okresie kiedy zawarta została umowa o kartę kredytową, odsetki od sumy pieniężnej należały się tylko wtedy, gdy to wynikało z czynności prawnej albo z ustawy, z orzeczenia sądu lub z decyzji innego właściwego organu (§ 1). Jeżeli wysokość odsetek nie została w inny sposób określona, należały się odsetki ustawowe (§ 2). Wysokość odsetek ustawowych określało rozporządzenie Rady Ministrów. Rozporządzenie to mogło zakazać zastrzegania, jak również pobierania odsetek wyższych od tych, które określało jako maksymalne. Dopiero od dnia 20 lutego 2006 roku obowiązywały przepisy § 2¹ § 2² i § 2³ art. 359 k.c., w myśl których maksymalna wysokość odsetek wynikających z czynności prawnej nie mogła w stosunku rocznym przekraczać czterokrotności wysokości stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego (odsetki maksymalne) (§ 2¹). Jeżeli wysokość odsetek wynikających z czynności prawnej przekraczała wysokość odsetek maksymalnych, należały się odsetki maksymalne (§ 2²). Postanowienia umowne nie mogły wyłączać ani ograniczać przepisów o odsetkach maksymalnych, także w razie dokonania wyboru prawa obcego. W takim przypadku stosuje się bwoeim przepisy ustawy (§ 2³). W świetle zatem powyższego, zasadnym było zasądzenie odsetek umownych od przyznanej kwoty należności głównej, w wysokości 24% w stosunku rocznym od dnia 9 czerwca 2012 roku do dnia zapłaty (tj. zgodnie z żądaniem pozwu), pomimo tego, że odsetki maksymalne są niższe (od 1 października 2014 roku wynoszą 12%) z tego względu, iż umowa o wydanie karty kredytowej została podpisana pod rządem dawnego brzmienia przepisu art. 359 k.c., który to nie przewidywał, jak jest to dzisiaj, odsetek maksymalnych.

Mając na względzie powyższe, Sąd na podstawie powołanych na wstępie przepisów (art. 6 w zw. z art. 78 ustawy z dnia 12 września 2002 roku o elektronicznych instrumentach płatniczych) orzekł o oddaleniu powództwa w całości z uwagi na jego przedawnienie.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie przepisu art. 100 kpc w zw. z § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U. z 2013 r., poz. 461). Na koszty procesu poniesione przez powoda złożyły się opłata od pozwu w kwocie 2.557 zł., wynagrodzenie kuratora procesowego w kwocie 1.800 zł., wynagrodzenie profesjonalnego pełnomocnika w kwocie 3.600 zł. oraz opłata od pełnomocnictwa kwocie 17 zł. Suma kosztów procesu wyniosła kwotę 7.974 zł., zaś powód wygrał spór w 26 %, zatem należało zasądzić od pozwanego na rzecz powoda kwotę 2.073,24 zł. tytułem zwrotu kosztów procesu.

Mając na względzie powyższe Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.